

OBSAH

1	Predhovor (V. Lechta)	9
1.1	Úvod (Zs. Cséfalvay–P. Traubner)	11
1.2	Definícia a symptómy afázie (Zs. Cséfalvay)	13
1.2.1	Terminologické vymedzenie a výskyt afázie	13
1.2.2	Sympotómy afázie	16
2	Neuropatológia afázie (P. Traubner)	23
2.1	Úvod	23
2.2	Anatomicko-fyziologické princípy	24
2.2.1	Základné neuroanatomické štruktúry	24
2.2.1.1	Periférne nervy	26
2.2.1.2	Centrálny nervový systém	26
2.2.1.3	Mozgový kmeň	26
2.2.1.4	Podkôrová sivá hmota	27
2.2.1.5	Podkôrová biela hmota	28
2.2.1.6	Mozgová kôra	29
2.2.1.7	Retikulárna formácia	33
2.2.1.8	Mozoček	33
2.3	Zásady neurologickej diagnostiky	34
2.3.1	Základné vyšetrenie	34
2.3.2	Laboratórne vyšetrenia	35
2.4	Najčastejšie príčiny vzniku afázie	52
2.4.1	Cerebrovaskulárne ochorenia	52
2.4.1.1	Ischemické poškodenie mozgu	53
2.4.1.2	Spontánne mozkové krvácanie	59
2.4.1.3	Subarachnoidálne krvácanie	61
2.4.2	Intrakraniálne nádory	63
2.4.3	Úrazy mozgu	67
2.4.3.1	Otras mozgu	68
2.4.3.2	Zmliaždenie mozgu	69
2.4.3.3	Krvácania do obalov mozgu	73
2.4.4	Demencie	76
3	Náčrt história afaziológie (Zs. Cséfalvay)	78
4	Klinické syndrómy afázie (Zs. Cséfalvay)	83
4.1	Niektoré problémy klasifikácie afázie	83
4.2	Bostonský klasifikačný systém afázie	86
4.2.1	Brocova afázia	86
4.2.2	Wernickeho afázia	89
4.2.3	Konduktívna afázia	93

4.2.4	Anomická afázia	95
4.2.5	Transkortikálna afázia	97
4.2.6	Globálna afázia	99
4.2.7	Subkortikálne afázie	101
4.2.8	Primárna progresívna afázia	102
4.3	Lurijova klasifikácia afázie	103
4.4	Klasifikácia afázie podľa Kimla	108
4.5	Klasifikácia afázie podľa Hrbka	109
4.6	Dynamika zmien klinického obrazu afázie	110
5	Diagnostika afázie (Zs. Cséfalvay)	111
5.1	Diferenciálna diagnostika afázie a iných druhov narušenej komunikačnej schopnosti	112
5.1.1	Afázia a dyzarthria	112
5.1.2	Afázia a demencia, psychózy	114
5.2	Klinické vyšetrenie afatika	115
5.2.1	Postup pri klinickom vyšetrení afatika	115
5.2.1.1	Vyšetrenie spontánnej reči afatika	115
5.2.1.2	Vyšetrenia porozumenia reči	117
5.2.1.3	Vyšetrenie opakovania	119
5.2.1.4	Vyšetrenia pomenovania	119
5.2.1.5	Vyšetrenia písania	120
5.2.1.6	Vyšetrenie čítania	121
5.2.2	Vyšetrenie afázie vychádzajúce z lurijovskej metodológie	122
5.3	Štandardizované testy afázie	130
5.3.1	Vyšetrenie afázie v akútnom štádiu ochorenia (Aachenský test – „Bedside test“)	132
5.3.2	Token test	135
5.3.3	Western Aphasia Battery	137
5.4	Diagnostika funkcionálnej komunikácie afatikov	140
5.4.1	CADL – Communication Ability in Daily Living (Komunikačné schopnosti afatikov v každodenných situáciách)	141
5.4.2	CETI – The Communicative Effectiveness Index	141
6	Terapia afázie (Zs. Cséfalvay)	149
6.1	Špecifické intervenčné postupy	156
6.1.1	Melodicko-intonačná terapia (MIT)	156
6.1.1.1	Postup pri MIT	158
6.1.1.2	Skórovanie MIT	162
6.1.2	Intervenčné techniky pri perseverácii afatikov (TAP)	164
6.1.2.1	Postup pri TAP	166
6.1.2.2	Všeobecné a špecifické stratégie pri redukcii perseverácií afatikov pomocou TAP	167
6.1.3	Intervenčné postupy pri globálnej afázii	169
6.1.3.1	Využitie kreslenia pri komunikácii afatikov	172
6.2	Funkcionálne orientovaná terapia afatikov	173
6.2.1	Intervenčný program PACE	175
6.2.1.1	Základné princípy PACE	175
6.2.1.2	Terapeutický postup pri PACE	178
6.2.1.3	Hodnotenie a analýza výkonov v PACE	179
6.3	Lurijovský prístup k obnovovaniu vyšších psychických funkcií	182
6.3.1	Metodický postup pri obnovovaní reči pri eferentnej motorickej afázii	184
6.3.2	Metodický postup pri obnovovaní reči pri senzorickej afázii	190
68	Summary	194
68	Literatúra	197